

הילד החכם

בכפר טורקמני אחד חי איש זקן בודד. הוא לעתים קרובות הופיע בפונדק המקומי וסיפר סיפורים על הרפתקאות וגבורתו הרבה. תמיד התרברב "עוד לא היה אדם חכם ממני" היה אומר.

פעם כשחפר במטע שלו בור כדי לשתול עץ, מצא באדמה תבה קטנה. הוא היה סבור שבתבה כזו הטמינו גנבים כלשהם אוצרות שדודים, ופתח את התבה כדי לראות זאת. אלא שבתבה לא מצא כל כסף או דברי ערך. היא הייתה ריקה ורק נחש קטן יצא ממנה. הנחש טיפס על האיש ונכרך סביב צווארו. הנחש, שקודם היה דחוס בתבה וחסר אוויר התחיל לנשום עמוק, להתנפח, ובסוף נעשה לענק ממש. הזקן הרגיש שהנחש חונק אותו. "נחש, שחררתי אתך מהתבה, עשיתי לך טובה ואתה מנסה להרוג אותי? כך אתה גומל לי על הטובה שעשיתי לך?" שאל הזקן.

"אכן כך" ענה הנחש "על טובה מתגמלים ברעה. שאל את מי שרק תרצה. אבל יגידו מה שיגידו, למרות ששחררת אותי מהתבה, אחנוק אתך."
התחנן הזקן על חייו והנחש הסכים שישאלו חיות, אנשים או צמחים האם נכון להחזיר רעה כנגד טובה. והם הלכו לשאול.
הלכו וראו שיירת גמלים. הזקן, שהנחש תלוי היה על צווארו, שאל את הגמל הזקן ביותר של העדר, זה שהלך אחרון שבשיירה "גמל, הו גמל, האם נכון שנהוג להחזיר רעה לעושה טובה?"
"בוודאי" ענה הגמל הזקן "הנה, כל הגמלים האלה שבשיירה הם צאצאים שלי. רק הודות לי נעשה בעל הבית לאיש עשיר, עם עדר גמלים גדול. ועכשיו הוא רוצה לשחוט אותי, כי אני זקן ולא מועיל, והוא רוצה לחסוך את האוכל שנותן לי."
"שמעת?" שאל הנחש ונכרך חזק יותר סביב צווארו של הזקן.
הזקן הלך הלאה והגיע לעץ תות גדול. הוא

באמת מתגמלים מעשה טוב במעשה רע?"
"סליחה, סבא" ענה הילד "אני עוד קטן. מאין
לי לדעת דבר כזה. ועליך הרי אומרים כי אתה
חכם מכולם. אבל אמור רק, איזה סוג נחש זה

ניגש אליו ושאל "שמע, עץ תות גדול. אתה חי
כבר זמן רב. קשה לספור כמה שנים עברו
חייך. בוודאי אתה יודע הרבה, אז אמור, האם
מחזירים רעה לעושה טובה?"

"אכן כך" ענה התות "על מעשה טוב גומלים
ברעה. הנה אני נתתי לבעל המטע צל סמך
כדי שינוח בו, גרגירי תות מתוקים לאכילה,
ועלים שמהם נזונו תולעי משי. משי רב ויקר
הוא הפיק בעזרתי. ועכשיו אני כבר יבש, לא
מניב פרי והעלים שלי מועטים. בעל הבית
רוצה לכרות אותי ולחטוב לעץ הסקה. האם
אין זה מעשה רע שהוא מחזיר לי תמורת
טובה?"

"שמעת?" שאל הנחש ונכרך חזק יותר סביב
צווארו של הזקן.

הם חזרו למטע של הזקן ושם פגשו בקבוצת
ילדים המשחקים במגרש. הילדים ראו את
הנחש הענקי שעל צווארו של הזקן וברחו
בבהלה. כולם, מלבד אחד, ילד אולי בן שבע,
שסקרנותו גברה על הפחד.

הזקן ניגש לילד ושאל שוב "אמור ילדי, האם

שאתה סוּחב על צווארך? עוד לא ראיתי נחש גדול כזה.

"חפרתי באדמה" התחיל הזקן להסביר "ומצאתי תבה קטנה. פתחתי אותה כדי לראות אם אין בו כסף, ומהתבה יצא הנחש ונכרך סביב צווארי. הוא עכשיו אומר שיחנוק אותי."

"אי, סבא, אתה משקר. איך יתכן שנחש ענקי כזה ייכנס לתבה קטנה. זה לא יפה לשקר" ענה הילד.

"לא ילדי, זו אמת לאמיתה. הנחש הזה באמת יצא מתבה קטנה."

ואז הילד שאל את הנחש "נחש, איך יתכן שהגוף הענקי שלך מצא מקום בתבה קטנה?"

"בוודאי שמצא מקום. למה לא?" ענה הנחש. "רא-נא!" קרא הילד "מסתבר שגם נחשים יודעים לשקר. לא יתכן שנחש גדול כזה יכנס לתבה קטנה!"

הנחש התרגז שילד קטן כזה מאשים אותו בשקר.

"אז תראה איך אני עושה זאת" קרא, ירד מצווארו של הזקן אל הארץ, הוציא את כל האוויר מגופו ונעשה שוב לנחש קטנטן. הוא זחל לתוך התבה ורק ראשו בלט החוצה. "ולראשך לא נמצא מקום!" צעק הילד. "למה שלא ימצא לו מקום" קרא בנחש והכניס את ראשו פנימה.

באותו רגע הילד סגר את מכסה התבה, נעל אותה היטב ואמר "סבא, הרי אתה הוצאת את התבה מאדמה. האם לא שמעת את הפתגם 'אל תקח מה לא שלך'? מוטב שתחזיר את התבה למקומה."

הזקן הופתע מתבונתו של הילד. הוא הודה לו, והחזיר את התבה עם הנחש בפנים למקומה בבור.

מאז כבר לא שמעו אותו אף פעם מתרברב "עוד לא היה אדם חכם ממני."